

УДК 336.14

Ігор Ружицький

Ihor Ruzhytskyi

**СТИМУЛЮЮЧА ФУНКЦІЯ СТРУКТУРИЗАЦІЇ
ДОХІДНОЇ ЧАСТИНИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ****INCENTIVE FUNCTION OF STRUCTURING THE REVENUE
PART OF THE STATE BUDGET**

Статтю присвячено дослідженню стимулюючої функції управління державними фінансами в частині доходів державного бюджету.

Визначено параметри та умови активізації фінансових стимулів у бюджетному механізмі, обґрунтована роль неподаткових стимулів у розв'язанні сучасних проблем розвитку економіки України. Проаналізовано показники розвитку економіки України та виокремлено основні перешкоди у застосуванні державою фінансових стимулів через бюджетну систему в частині доходів.

Ключові слова: *доходи державного бюджету, фінансова політика, фінансові стимули, збалансованість державного бюджету, еластичність видатків державного бюджету.*

The research paper is devoted to studies on incentive function of public finance management in terms of state budget revenues.

The parameters and conditions for intensification of financial incentives in the budget mechanism are defined, the role of non-tax incentives is justified in addressing contemporary problems of economic development of Ukraine. The indicators of economic performance of Ukraine are analyzed, and the main barriers to the use of financial incentives through the state budget system in terms of revenues are presented.

Key words: *state budget revenues, financial policy, financial incentives, balance of the state budget, the elasticity of the state budget expenditures.*

Постановка проблеми. Проведені економічні реформи в Україні протягом попередніх років здебільшого переслідували цілі, пов'язані зі створенням сприятливих умов для економічного зростання – стимулювання інвестицій, нагромадження заощаджень, підвищення ефективності державного сектора. Формування системи державних фінансів, орієнтованої на економічне зростання, є метою переформатування фінансових потоків у бюджетній сфері. Тому особливої актуальності набуває питання механізму і характеру впливу фінансових стимулів, що вбудовані в структуру доходів державного бюджету, на економічну динаміку, і, відповідно, характеристик такої системи доходів, що співвідноситься з цілями відновлення економічного зростання.

У 2014 році державний бюджет України не набув необхідних характеристик самостійності, що фактично не підкріплено фінансовими ресурсами і зумовлює наявність лише декількох статей із загальної кількості бюджетних доходів. Необхідно зазначити, що аналізуючи фінансовий стан державного бюджету в умовах економічної та політичної кризи, то і в цих обставинах виявляється, що за наявної податкової системи та відповідних пропорціях фінансових ресурсів державного бюджету, він не має достатніх власних дохідних джерел для забезпечення поточних потреб, розвитку і розширеного відтворення.

При такому підході в державних органах влади немає стимулів для нарощування податкової бази, створення сприятливого підприємницького та інвестиційного клімату, ефективного використання бюджетних ресурсів, а державний бюджет стає все більш залежним від зовнішніх джерел доходів. Все це разом підтверджує необхідність вирішення завдання, пов'язаного із зміцненням фінансового стану держави та віднайдень стимулів, що можуть бути реалізовані через регулювання складових доходної частини державного бюджету.

Аналіз останніх джерел досліджень і публікацій. Теоретико-методологічні основи досліджень фінансового стимулювання та впливу на економічний розвиток були закладені у дослідження таких зарубіжних вчених, як: Р. Дорнбуш, Дж. Кейнс, А. Лаффер, П. Самуельсон, Дж. Стігліц, С. Фішер та інших. Суттєвий доробок у розробку теорії впливу держави на

фінансові процеси належить і російським науковцям Д. Аллахвердян, А. Александрову, А. Бірману, С. Вознесенському, В. Дьяченку та Н. Сичову.

Питанням теорії і практики впливу державних фінансів на економіку України в період переходу до ринкових відносин присвячені численні вітчизняні наукові дослідження. Загалом, фінансові стимули як окрему складову фінансового механізму виокремлювали Ю. Я. Вавілов, О. Д. Василик, В. Д. Лагутін, І. О. Лютий, С. Я. Огородник, В. М. Опарін, О. Р. Романенко, В. М. Федосов та інші. Проте А. С. Гальчинський, П. С. Єщенко та Ю. І. Палкін наголошували на податковій системі, як основній сфері реалізації стимулюючої функції. Так, важливий внесок у дослідження актуальних проблем стимулів, створюваних інституціональною системою, в межах фінансової політики в Україні загалом та бюджетної політики зокрема, належить таким вченим, як: В. М. Геєць, В. Д. Базилевич, Г. В. Задорожний, А. А. Чухно та інші.

Разом з тим окремі аспекти цього питання потребують подальших досліджень. Дискусійним є проблеми визначення параметрів та активізації фінансових стимулів у бюджетному механізмі, недостатньо теоретично чітко обґрунтована роль неподаткових стимулів у розв'язанні сучасних проблем розвитку економіки України. Необхідно зазначити, що більшість вчених в Україні визначають скоріше податкову сферу як таку, що є полем функціонування фінансових стимулів [6, 7, 8, 10, 13]. Проте можна сказати, що існування фінансового стимулу є причиною існування фінансових відносин взагалі, тому розглядати бюджетні стимули лише в одній площині їх спрямування є недоцільним. Потребують подальшої актуалізації шляхи підвищення стимулюючої ролі фінансового механізму та розробки стратегії щодо реалізації пріоритетних напрямів фінансування економічного розвитку через структуру доходів державного бюджету в умовах фінансової кризи.

Постановка завдання. Метою статті є обґрунтування доцільності і можливості комплексного застосування стимулюючих заходів у складі управління доходами державного бюджету. За допомогою системно-функціонального аналізу необхідно визначити стимульний механізм, який би поєднував виконання функцій державних фінансів втілених у повноваження бюджетних установ щодо прогнозування, акумулювання, розподілу та контролю фінансових ресурсів через державний сектор.

Виклад основного матеріалу дослідження. Соціально-економічний розвиток України в режимі цілеспрямованого, ефективного і стійкого зростання неможливий без оптимального поєднання централізації доходів державного бюджету і його самостійності від додаткових джерел наповнення, що, передусім, вимагає забезпечення збалансованості його складових частин у триєдності параметрів: функції, повноваження, ресурси бюджету (рис. 1).

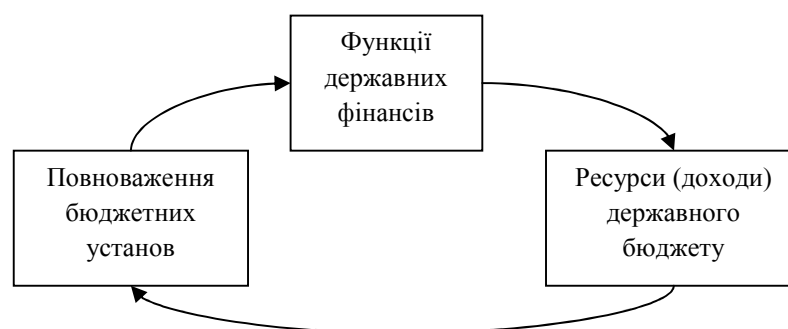

Рис. 1. Параметри збалансованості державного бюджету

Джерело: розроблено автором

Результатами вдалого поєднання таких параметрів у фінансовій політиці держави можуть бути заходи направлені на посилення дії стимулюючої функції управління доходною частиною державного бюджету. Доходні бюджетні стимули представляють собою ті зміни в інтересах окремих суб'єктів економіки, що створюються в результаті функціонування бюджетної системи та наповнення державного бюджету зокрема. Класифікувати доходні бюджетні стимули доцільно відповідно до класифікації доходів бюджету. Таким чином, можна

виокремити податкові, тарифні (митні), штрафні, позикові та перерозподільчі доходні стимули. Розглянемо детальніше сутність кожного виду.

1. Податкові стимули – результат варіювання тих чи інших елементів податку. Змінюючи параметри того чи іншого елемента, держава створює певні умови для суб'єктів господарювання, які можуть справляти позитивний або негативний вплив на динаміку виробництва. Отже, податкові стимули – це результат застосування інструментів оподаткування, який сприятиме економічному зростанню.

2. Тарифні або митні стимули можна було б назвати різновидом податкових стимулів, але їх доцільно виокремити в окрему групу, оскільки митні збори, окрім функції наповнення доходної частини, виконують специфічну функцію регулювання міжнародної торгівлі і більше того впливають на конкурентні відносини на ринку, ніж на відносини перерозподілу національного доходу.

3. Штрафні стимули кореспондують із тим джерелом доходів бюджетів, яке не відіграє істотної ролі в наповненні доходної частини. Проте саме існування штрафних санкцій, навіть у випадку, коли вони не застосовуються, тобто не виконується функція наповнення доходної частини бюджету, створює стимул економічним суб'єктам поводитись певним чином, що має на меті створення атмосфери законності, справедливості і сприяння зростанню.

Податкові, митні і штрафні стимули представляють результати активного і прямого впливу держави на економічні суб'єкти через механізм наповнення доходної частини бюджетів різних рівнів. Вони за своєю сутністю є примусом.

4. Позикові стимули – це результат залучення фінансових ресурсів до бюджетів різних рівнів. Залежно від економічної системи країни ступінь впливу держави як позичальника на економічних суб'єктів–позикодавців може різнитися, а отже, відрізняється і характер створюваних позикових стимулів.

5. Перерозподільчі ж стимули стосуються відносин, які виникають лише між економічними суб'єктами всередині бюджетної системи – при розподілі доходних джерел між різними рівнями бюджетної системи.

Результатами упровадження вищезазначених бюджетних стимулів можуть бути: створення сприятливих умов для активізації підприємницької діяльності, визначення раціональних форм вилучення доходів підприємств на користь держави, а також частки участі населення у формуванні фінансових ресурсів, підвищення ефективності використання цих ресурсів завдяки їх розподілу між сферами суспільного виробництва та концентрації на визначальних напрямках соціально–економічного розвитку [1, с. 65]. Не менш важливою вимогою, що висувається до упровадження доходних бюджетних стимулів є дотримання комплексного підходу при виробленні та реалізації заходів (податкових, митно–тарифних, штрафних, позикових та перерозподільчих), тобто узгодження їх проведення в усіх ланках бюджетної системи шляхом їх орієнтації на виконання ключового завдання певного етапу розвитку, а також забезпечення тісного взаємозв'язку між складовими бюджетної політики України.

Проте експерти Світового банку у спеціальній записці «Дорожня карта для термінових макроекономічних та структурних реформ» [3, с. 1] вказали на глибокі макроекономічні дисбаланси, значні структурні диспропорції, недостатній рівень прозорості у державному секторі управління. Так, за їх аналітичними оцінками ВВП України показував нульове зростання протягом останніх років через слабку економічну активність на глобальних ринках, накопичення значних макроекономічних дисбалансів, а також відсутність дієвих структурних змін у бюджетній сфері, що негативним чином позначилося на зростанні економіки України. Зазначимо основні проблеми, що спричиняють перешкоди у застосуванні державою фінансових стимулів через бюджетну систему, зокрема в частині доходів.

По–перше, проведений Рахунковою палатою аналіз стану планування і своєчасності надходження до бюджету частини чистого прибутку від державних підприємств та дивідендів на акції господарських товариств із капіталами в яких є державна власність, виявив, що в Україні протягом 2011–2013 років не сформовано цілісної, дієвої системи нарахування і своєчасного надходження частини чистого прибутку державних підприємств та дивідендів господарських товариств до державного бюджету. Протягом 2011–2013 років відбулося зменшення кількості прибуткових державних підприємств на 285 підприємств (18,5%). За цей період підприємства сплатили до державного бюджету України лише 6,4 млрд. грн. чистого

прибутку. Окрім того, господарські товариства з державною часткою направили до державного бюджету дивіденди на 4,8 млрд. грн. Можна констатувати, що спостерігається тенденція до зменшення цих надходжень (1,3 % щорічних бюджетних надходжень), яка і призвела до невиконання планового показника надходжень чистого прибутку держпідприємств і дивідендів господарських товариств (до спеціального фонду бюджету) у 2013 році на 1,3 млрд. грн. [12].

Ситуація ускладнена особливим фактом, який полягає в тому, що Фонд державного майна та Міністерство економічного розвитку і торгівлі не має інформації щодо реальної кількості підприємств державного сектора економіки. За даними моніторингу ефективності управління об'єктами державної власності, Міністерство аналізувало діяльність близько 85% від загальної кількості суб'єктів господарювання, які обліковуються в Єдиному реєстрі об'єктів державної власності. Більше того, Фонд державного майна не веде облік державних відкритих акціонерних товариств та державних холдингових компаній Міністерства енергетики та вугільної промисловості. Саме тому, незадовільний фінансовий стан підприємств державного сектора економіки свідчить про низький рівень менеджменту державних фінансів у сфері державної власності. Зазначене суттєво вплинуло на недоотримання бюджетом частини чистого прибутку державних підприємств та дивідендів господарських товариств.

По-друге, за результатами аналізу Колегії Рахункової палати обґрунтованості відстрочення, розстрочення грошових зобов'язань і погашення податкового боргу та їхнього впливу на виконання доходів держбюджету було виявлено, що в Україні не створено ефективної системи адміністрування податкового боргу, яка упереджувала б виникнення нового боргу, нарощування обсягів відстрочення грошових зобов'язань із податкових платежів та суттєве зменшення щорічних списань безнадійної податкової заборгованості. Встановлено, що заходи з боку Міністерства доходів і зборів України та його територіальних органів із скорочення податкового боргу, а також контролю за поверненням розстрочених сум грошових зобов'язань з податкових платежів у 2012–2013 роках, не були системними та ефективними, про що свідчить нарощування нової податкової заборгованості. Так, при списанні 5 млрд. грн. податкового боргу в 2012 році новоутворений борг зведеного бюджету становив 15,4 млрд. грн., а вже у I кварталі 2013 року списано 1,5 млрд. грн. податкового боргу, а новоутворений борг зведеного і державного бюджетів становив 4,9 млрд. грн. і 4,1 млрд. грн. відповідно. За оцінкою Рахункової палати, на кожну гривню сплаченого до бюджету грошовими коштами податкового боргу в 2012 році відбувся приріст новоутвореного податкового боргу в розмірі 1,21 грн., а в I кварталі 2013 року – 3,12 гривні [5].

Колегія Рахункової палати констатувала, що, незважаючи на прийняття Податкового кодексу, в Україні триває реформування податкового законодавства, що ускладнює прогнозування перспектив розвитку бізнесу та надходжень до державного бюджету. Так, після набрання чинності Податкового кодексу списано понад 30,5 млрд. грн. податкового боргу та розстрочених грошових зобов'язань, з них відповідно до спеціальних законів списано підприємствам паливно-енергетичного і оборонно-промислового комплексу та суднобудівної промисловості понад 17 млрд. грн. податкового боргу та розстрочених грошових зобов'язань.

Згідно Економічного огляду та макроекономічного прогнозу Світовий банк зазначає про спад економіки України у 2014 році (скорочення ВВП на 3%) [4, с. 1], з певним застереженням – якщо політична ситуація ускладниться, а необхідні макроекономічні заходи не будуть вжиті швидкими темпами, то таке економічне згортання поряд з падінням інвестиційної активності може призвести до скорочення ВВП України більше ніж на 3%. Водночас, зазначено, що при проведенні жорстких заходів фіскальної (бюджетно-податкової) політики та отримання належного фінансування у розмірі 1 млрд. дол. США на розвиток та реформування фінансового сектора, можна очікувати на інтенсифікацію інвестиційної активності та деякий ріст ВВП вже в 2015 році завдяки приватному сектору за рахунок покращення бізнес активності та зростання іноземних інвестицій.

Проте за даними Державної служби статистики, номінальний ВВП за три квартали 2013 року склав 1,046 трлн. грн., а з урахуванням зростання споживчих цін у грудні 2013 року до грудня 2012 – 0,5 %, номінальний ВВП за 2013 рік повинен був скласти близько 1,475 трлн. грн. [9]. Водночас Рахункова палата України у висновку за підсумками експертизи законопроекту про державний бюджет на 2014 рік повідомляє, що при затвердженні бюджету на 2013 рік показник номінального ВВП за підсумками року запланований на рівні 1,576 трлн. грн., зростання реального ВВП – на 3,4 %, підвищення споживчих цін – на 4,8 %. Також

Рахункова палата акцентує увагу, що заплановані доходи державного бюджету на 2014 рік на 15,7 % вище за їх фактичного обсягу у 2013 році, а реальні доходи, розраховані з використанням дефлятора ВВП, повинні вирости на 6,3 %, у той час як зростання економіки прогнозується на 3% [2]. Тобто, йдеться, перш за все про необґрунтованість обсягів доходів державного бюджету незважаючи на можливе недосягнення прогнозного показника економічного зростання у 2014 році.

Особливо важливим є врахування боргових дисбалансів. Обсяг державних запозичень на 20,3 % перевищить прогнозний обсяг державних запозичень, визначений на 2014 рік Середньостроковою стратегією управління державним боргом на 2013–2015 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України [11, с. 2]. Збільшення дефіциту бюджету відбувалося на тлі зростання показників поточного рахунку платіжного балансу України, що в 2014 призводить до скорочення як внутрішнього споживання, так і капітальних інвестицій. Таким чином економіка України потребує вжиття термінових заходів макро–фінансового характеру, спрямованих на стабілізацію та стимулювання зростання.

Важливе значення при цьому буде мати питання ефективного використання бюджетних коштів. Одним із підходів до аналізу виконання стимулюючої функції державного бюджету є метод оцінки реакції витрат бюджету на зміну його доходів, заснований на розрахунку показника еластичності витрат бюджету за доходами [15, с. 9–10]. Результатом цього аналізу є визначення пріоритетних статей витрачання бюджетних коштів, тобто таких статей витрат, які збільшуються більшими темпами, ніж збільшуються доходи бюджету або ростуть при падінні доходів. Так, основні залежності у реакції витрат державного бюджету на зміну його доходу наведено у таблиці 1.

Таблиця 1. Еластичність витратків бюджету від зміни його доходів

Динаміка доходів	Значення коефіцієнта еластичності	Пояснення
Доходи бюджету зростають	$ED(P) > 1$	Високе значення бюджетного спрямування витратків: темп зростання витрат більший від темпу зростання доходів. Пріоритетність цього напрямку витрачання коштів бюджету
	$0 < ED(P) < 1$	Низьке значення напрямку витрат: витрати на даний напрям ростуть, але меншими темпами, ніж зростають доходи
	$ED(P) \approx 1$	Значущий для бюджету напрям витрат: стабільне зростання витрат залежно від зростання доходів
	$ED(P) < 0$	Незначний напрям: зменшення витрат при зростанні доходів бюджету. Цей вид витрат не є для бюджету пріоритетним і за рахунок скорочення цих витрат відбувається збільшення витрат на інші напрями. Якщо така тенденція збережеться, то буде спостерігатися недофінансування певної сфери
Доходи бюджету знижуються	$ED(P) < 0$	Високе значення бюджетного спрямування витрат: доходи бюджету зменшуються, а його витрати ростуть, що свідчить про пріоритетність цієї статті витрат
	$0 < ED(P) < 1$	Значуще бюджетне спрямування витратків: витрати зменшуються меншими темпами, ніж знижуються доходи, що свідчить про спроби зберегти обсяги фінансування за цією статтею.
	$ED(P) \approx 1$	Низьке значення напрямку витрат: витрати бюджету падають такими ж темпами, як і доходи
	$ED(P) > 1$	Незначний напрям: витрати бюджету падають більш швидкими темпами, ніж зменшуються його доходи, тобто цей напрям витрачання коштів не є для бюджету пріоритетним

Джерело: складено автором.

Одним із завдань аналізу цієї взаємозалежності було, окрім визначення причинно-наслідкових зв'язків між елементами бюджетного механізму, також визначення стимулюючої ролі доходів державного бюджету в процесі забезпечення позитивних соціально-економічних перетворень у державі. Вважаємо, що така роль стає очевидною при розумінні сутності фінансового стимулу не як результату фінансових відносин, а як першопричини їх виникнення.

Слід зазначити, що бюджетне стимулювання нами розглядається як дієвий спосіб застосування фінансового механізму, який дозволяє реалізувати потенційну можливість

створення найбільш привабливого фінансового стимулу для суб'єктів господарювання. Звужуючись до меж бюджетного механізму, можна зрозуміти, що фінансовий стимул у його межах буде причиною вступу різних економічних суб'єктів (юридичних та фізичних осіб) у відносини із суб'єктами, які представляють державний бюджет (бюджетними установами).

Сутність бюджетного стимулу, який створюється завдяки функціонуванню бюджетної системи, ми визначаємо в очікуваннях і сподіваннях платників податків, які є наповнювачами всіх бюджетів, на повернення сплачених коштів у вигляді послуг, які надають бюджетні установи: послуг з медичної допомоги, освітніх послуг, соціального захисту і соціального забезпечення тощо. Отже, можемо говорити про ланцюг стимулювання, який створюється при функціонуванні бюджетного механізму.

У разі, коли такий фінансовий стимул, в основі якого лежить бюджетний механізм, не створюється, у платника податків виникає свідоме бажання не сплачувати податки – ухилитися від оподаткування [14, с. 11]. Саме така ситуація спостерігається в Україні на сьогодні, коли платник податків не очікує отримати від держави відповідної компенсації за сплачені кошти, а тому обирає нелегальну зарплату, різноманітні способи оптимізації оподаткування та подвійну бухгалтерію.

На нашу думку, вирішення завдання комплексної активізації доходних стимулів державного бюджету найбільш доцільно проводити у формі розробки програми–стратегії, яка повинна проходити в кілька етапів:

1. Проведення аналізу та оцінка вихідних умов і обмежень перспективного розвитку держави. Для цього вивчається ресурсний і фінансовий потенціал, оцінюються ризики, досліджуються внутрішні та зовнішні ринки, а також система господарських зв'язків, аналізується законодавство.

2. Розробка загальної концепції програми–стратегії зміцнення фінансового стану держави.

3. Формування дерева цілей і системи пріоритетів, а також установка критеріїв їх досягнення. На цій стадії проводиться стратифікація головної мети на складові (рис. 2).

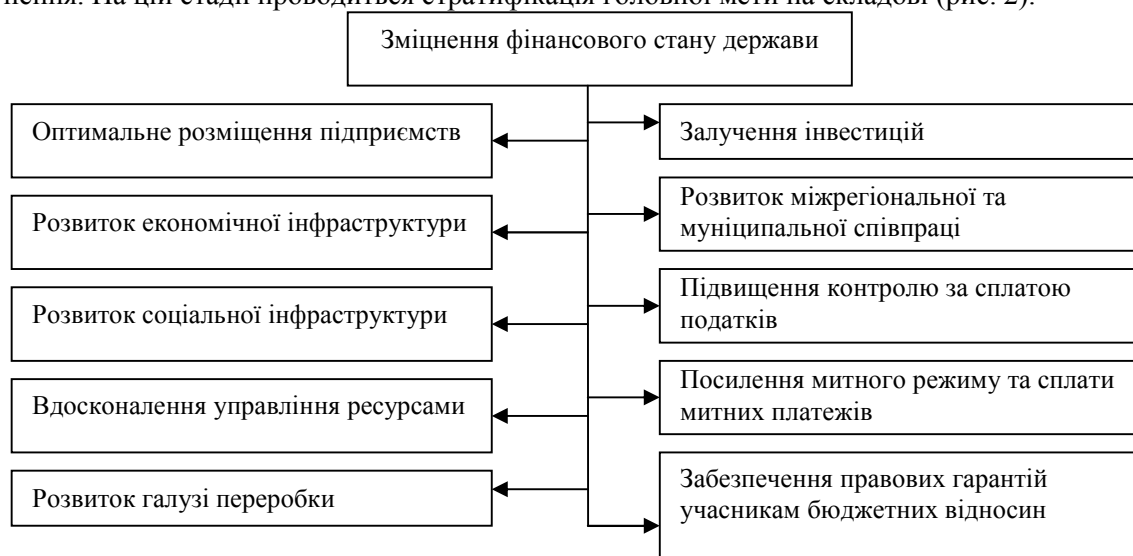

Рис. 2. Стратифікація головної мети активізації доходних стимулів державного бюджету

Джерело: розроблено автором

4. Розробка програмних заходів з їх подальшою деталізацією. У процесі цього етапу визначаються «точки зростання» економічного розвитку; проводиться факторний відбір конкретних доходних статей, що мають під собою реальні стимулюючі можливості для інвестиційної та інноваційної сфери.

5. Створення структури доходів державного бюджету та графіка переходу до неї із зазначенням проміжних і цільових показників економічного розвитку.

Після цього приступають до стадії практичної реалізації вироблених заходів щодо зміцнення фінансового стану держави, в процесі якої для подолання фактора невизначеності, запобігання небажаних подій доцільно застосовувати комплекс заходів з мінімізації ризиків, а

також проводити ретельний контроль і моніторинг досягнутих результатів на предмет їх відповідності поставленим завданням.

Висновки. Безумовно, на початковому етапі без активізації виробництва, без структурної перебудови економіки держави і розвитку середнього та малого бізнесу, без постійного пошуку внутрішньодержавних джерел зміцнення доходної бази бюджету і підвищення збирання податків проблема бюджету в цілому вирішена бути не може.

Тут найвищої пріоритетності мають набути засади створення макроекономічної стабільності фінансового сектора, що повинно супроводжуватися проведенням структурних змін для стимулювання економічного зростання. Особливу увагу слід звернути на заходи щодо поліпшення державного управління і підвищення прозорості надходження коштів до державного бюджету України. Ці заходи допоможуть збільшити доходи державного бюджету, зменшити фіскальні та квазі-фіскальні витрати, підвищити їх ефективність, посилити менеджмент у державних фінансах і стимулювати економічне зростання через створення більш сприятливих умов для приватного сектора.

Література

1. Батищева С. Класифікація фінансових стимулів соціально-економічного розвитку / С. Батищева // Вісник національної академії державного управління [Електронний ресурс]. – 2011. – Режим доступу : irbis-nbuv.gov.ua%2Fcgi-bin%2Ffirbis_nbuv%2Fcgirbis_64.exe.
2. Висновки за результатами аналізу та експертизи проекту Закону України "Про Державний бюджет України на 2014 рік" [Електронний ресурс] – Режим доступу : www.ac-rada.gov.ua/doccatalog/document/16743258/Bul_Expert_DBU_2014.pdf.
3. Дорожня карта термінових макроекономічних і структурних реформ [Електронний ресурс] // Світовий банк – Україна. – Режим доступу : www.worldbank.org/content/dam/Worldbank/document/eca/ukraine/ua-focus-april-2014-uk.pdf.
4. Економічний огляд [Електронний ресурс] // Світовий банк – Україна. – Режим доступу : www.worldbank.org/content/dam/Worldbank/document/eca/ukraine/ua-macro-april-2014-uk.pdf.
5. Заходи зі зменшення податкової заборгованості мають бути ефективнішими [Електронний ресурс] // Звіт Рахункової палати України. – Режим доступу : <http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/uk/publish/article/16743718>.
6. Лютий І. О. Державний кредит та боргова політика України. 2-ге видання [монографія] / [Лютий І. О., Зражевська Н. В., Рожко О. Д.]; за ред. І. О. Лютого – К. : ЦУЛ, 2008. – 360 с.
7. Молдован О. О. Нова архітектура бюджетної системи України: ризики та можливості для економічного зростання України: [аналітична доповідь] / Молдован О. О., Жаліло Я. А., Шевченко О. В. – К. : НІСД, 2010. – 72 с.
8. Новий курс : реформи в Україні. 2010–2015. Національна доповідь / за заг. ред. В. М. Гейця [та ін.]. – К. : НВЦ НБУВ, 2010. – 232 с.
9. Основні показники соціально-економічного розвитку України за 2013 рік (щоквартальна інформація) [Електронний ресурс] // Державна служба статистики України. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
10. Особливості та пріоритети боргової політики України / [Гальчинський А. С., Варналій З. С., Майстришин В. Я]. – К., 2004. – 110 с.
11. Постанова Кабінету міністрів України «Про затвердження Середньострокової стратегії управління державним боргом на 2013–2015 роки» від 29.04.2013 №320 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/320-2013-%D0%BF>.
12. Рахункова палата проаналізувала неподаткові доходи від об'єктів державної власності [Електронний ресурс] // Звіт Рахункової палати України. – Режим доступу : <http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/uk/publish/article/16743733>.
13. Фінансово-монетарні важелі економічного розвитку: В 3 т. / За ред. чл.-кор. НАН України А.І.Даниленка. Т. 1: Фінансова політика та податково-бюджетні важелі її реалізації. – К. : Фенікс, 2008. – 468 с.
14. Frankel Jeffrey A. Over-optimism in Forecasts by Official Budget Agencies and Its Implications / Frankel Jeffrey A. // NBER Working Paper No. 17239, 2011. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nber.org/papers/w17239.pdf?new_window=1.

15. Restoring Public Finances, OECD, Public Governance and Territorial Development Directorate, 2011. – [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.oecd.org/gov/budgeting/restoringpublicfinances-reportoutliningthefiscalconsolidationplansof30oecdcountries.htm>.

References

1. Batishcheva S. Classification of financial incentives of social and economic development / S. Batishcheva // Proceedings of National Academy of Public Administration [Electronic resource]. – 2011. – Mode of access: irbis-nbuv.gov.ua%2Fcgi-bin%2Firis_nbuv%2Fcgirbis_64.exe.
2. Conclusions on the analysis and expertise of the draft law of Ukraine “On State Budget of Ukraine for 2014” [Electronic resource] // Resolution of the Board of Accounting Chamber of Ukraine. – Mode of access : www.ac-rada.gov.ua/doccatalog/document/16743258/Bul_Expert_DBU_2014.pdf.
3. Roadmap for urgent macroeconomic and structural reforms [Electronic resource] // World Bank – Ukraine. – Mode of access : www.worldbank.org/content/dam/Worldbank/document/eca/ukraine/ua-focus-april-2014-uk.pdf.
4. Economic review [Electronic resource] // World Bank – Ukraine. – Mode of access: www.worldbank.org/content/dam/Worldbank/document/eca/ukraine/ua-macro-april-2014-uk.pdf.
5. Measures to reduce the tax payable shall be more effective [Electronic resource] // Report of the Accounting Chamber of Ukraine. – Mode of access : <http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/uk/publish/article/16743718>.
6. Lyutyi I. O. State credit and debt policy of Ukraine. 2nd Edition [monograph] / [Lyutyi I. O., Zrazhevska N. V., Rozhko O. D.]; Ed. by I.O. Lyutyi. – K.: SSL, 2008. – 360 p.
7. Moldovan O. O. The new architecture of the budgetary system of Ukraine: risks and opportunities for economic growth in Ukraine [analytical report] / Moldovan O. O., Zhalilo Y. A., Shevchenko O. V. – K: NISS, 2010. – 72 p.
8. New course: reforms in Ukraine. 2010–2015. National report / under general ed. of V. M. Heyets [et al.]. – K.: SPC Vernadsky National Library, 2010. – 232 p.
9. Basic indicators of social and economic development of Ukraine for 2013 (quarterly data) [Electronic resource] // State Statistics Service of Ukraine. – Mode of access : <http://www.ukrstat.gov.ua/>
10. The features and priorities of debt policy of Ukraine / [Halchynskiy A. S., Varnaliy Z. S., Maystrishin V. Y.]. – K., 2004. – 110 p.
11. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine "On approval of the Medium–Term debt management strategy for 2013–2015" from 29.04.2013 № 320 [Electronic resource]. – Mode of access : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/320-2013-%D0%BF>.
12. The Accounting Chamber has analyzed tax revenues from state property [Electronic resource] // Report of the Accounting Chamber of Ukraine. – Mode of access : <http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/uk/publish/article/16743733>.
13. Financial and monetary levers of economic development: In 3 vol. / Ed. by cor. member of NAS of Ukraine A.I. Danylenko. Vol. 1: Fiscal policy and fiscal instruments for its implementation. – K.: Phoenix, 2008. – 468 p.
14. Frankel Jeffrey A. Over–optimism in Forecasts by Official Budget Agencies and Its Implications / Frankel Jeffrey A. // NBER Working Paper No. 17239, 2011. [Electronic resource]. – Mode of access: http://www.nber.org/papers/w17239.pdf?new_window=1.
15. Restoring Public Finances, OECD, Public Governance and Territorial Development Directorate, 2011. – [Electronic resource] – Mode of access : <http://www.oecd.org/gov/budgeting/restoringpublicfinances-reportoutliningthefiscalconsolidationplansof30oecdcountries.htm>

*Ружицький Ігор Юрійович
Здобувач кафедри фінансів
КНУ ім.Т.Г.Шевченка*

Стаття надійшла до редакції 14.04.2014